

Kako zastopajo socialni demokrati koristi tobačnega delavstva?

Komu ni znano, da se smatrajo socialni demokrati za edino silo, ki je vstanu delavske koristi zastopati. Vsi drugi ljudje so kajpa delavski izdajalci, sploh tepci in ničvredni ljudje. Na shodih se seveda take čvekarije silno lepo slišijo, kadar je pa treba v resnici na merodajnih mestih odločno nastopiti za delavske koristi, takrat pa igrajo socialni demokrati naravnost žalostno in obžalovanja vredno ulogo.

En tak slučaj, ki je naravnost škandal za vso socialno demokracijo v Avstriji, obenem pa dokaz za duševno ubožstvo ljudij, ki tje tišijo, se je zgodil pred kratkem na Dunaju in sicer v c. kr. tobačni tovarni.

Dne 7. februarja se je vršila seja bolniškega odbora c. kr. tobačne tovarne na Dunaju. Krščanski socijalci so predlagali, da se dovoli zdravniško pomoč tudi za družine delavcev. Bolniška blagajna bi zato ne imela nobenih stroškov, ker se ne zahteva zdravlil, temveč le zdravnika, za katerega večje zahteve ima skrbeti ravnateljstvo. Proti temu so nastopili socialni demokrati, češ, da preveč zahteva. »Sodrug« Pecka je celo izjavil: Na ta način bi se od generalne direkcije celo trinadstropna hiša lahko zahtevala! Torej se po mnenju tega sodruga od generalne direkcije ne sme za delavstvo ničesar zahtevati. Pri glasovanju je bil predlog kršč. soc. odklonjen z dvanajstim soc. demokratičnimi glasovi proti desetim kršč. socialnim. Tako so se postavili socialni demokrati naravnost v nasprotje z delavstvom.

Ali ni ta nastop članov bolniškega odbora naravnost škandalozen. Direktor tovarne kakor tudi zdravniki sami so bili za to, da se ta sklep sprejme in niso imeli ničesar ugovarjati, le socialni demokrati, ki zastopajo delavske družine, niso imeli toliko smisla in pameti, da bi se zato potegnili. To se pravi iz delavstva naravnost norce briti. Če ima delavstvo v dunajski tobačni tovarni količjak možgan v glavi, mora iz tega posledice izvajati in korporativno iz socialno demokratske organizacije izstopiti. Če morejo člani socialne demokratske tobačne organizacije kaj takega, za kar se delavstvo že leta in leta poteguje, molče prenesti in ne pokliče teh ljudi na odgovor, potem ni sploh vredno imena zavednega delavstva, to so samo hlapci in sužnji v okovih in verigah socialno demokratske demagogije.

Ljubljanski člani socialno demokratske tobačne organizacije pa naj se uče iz tega slučaja, kako nespametno je biti član te organizacije. Zadnjič se je zvišala s 1. januarjem plača, oziroma doklada na prošnjo naše organizacije, danes pa zopet ta škandal! Delavstvo ven iz socialne demokracije!

5 milijonov stavkujočih rudarjev.

Kongres angleških rudarjev je sklenil, prirediti stavko. Ta stavka, ki se je bo udeležilo okoli en milijon premogarjev, bo prizadela hud udarec vsem industrijskim strokam, ki so odvisne od premoga. Vse plinarne, elektrarne in transportne družbe in vsi drugi veliki tvorniški obrati mrzlično hite s preskrbo velike zaloge premoga, ki naj bi vsaj zadostoval prve dni. Bati se je, da bodo med stavko cene premogu izredno poskočile. V slučaju, ako bodo premog uvažali s kontingenta na Angleško, se bodo transportni delavci branili, izkladati premog. Listi pozivljajo angleški parlament, naj hitro intervenira, ker more stavka, ki se je udeležu-

je milijon ljudi, prizadeti občinstvu največjo škodo. Ako pride do štrajka, bo 5 milijonov delavcev brez dela. Štrajk bi se pričel že s 1. marcem; premogarji imajo na razpolago 2 milijona funtov šterlingov, to je 50 milijonov kron. Ta vsota bi podprla štrajkovce za štiri tedne. Angleški delavci zahtevajo od lastnikov premogovnikov predvsem določitev najmanjše plače, ki jo sme imeti rudar. 1. marec 1912 je kritičen dan prve vrste.

Skoro vse vesti iz Angleške poročajo, da je le malo upanja, da bi se dala preprečiti stavka v angleških premogovnikih, ki jo je označil angleški državnik sir Grey za nacionalno katastrofo Angleške. Bogati lastniki premogovnikov odklanjajo vsako intervencijo vlade, tako da bomo doživeli eno največjih stavk na svetu, ako se razmere nenadoma ne izpremenijo. Posledice stavke bi bile naravnost strašne. 20.000 lokomotiv in 700.000 železniških voz bi moralo počivati in okoli milijon delavnic in tovaren bi moralo zapreti svoja vrata. To ni nobena izmišljena trditev, temveč resničen opis tega, kar mora nastopiti, ako bi trajala taka stavka dalje kot en teden dni. Kajti vse naše moderno življenje je odvisno od premoga. Po štirinajstih dnevih bi morale vse železnice na Angleškem ustaviti svoj obrat, ako bi ne dobivale premoga za naravnost pretirane cene iz Amerike ali pa morebiti iz Nemčije. Angleška admiraliteta pokupuje že sedaj vse zaloge premoga, ki jih more dobiti, kajti v normalnih razmerah zadostujejo zaloge mornarice komaj za 14 dni. Ako bo trajala stavka premogarjev dalje časa, bo čez nekaj tednov 16 milijonov ljudi, moških in ženskih, brez kruha. Rudarji sami bi izgubili vsak teden na zaslužku 30 milijonov kron in delavci drugih obratov, ki bi morali počivati zaradi pomanjkanja premoga, bi po kratkem času tudi toliko izgubili na zaslužku, da bi se moglo računati 40 milijonov kron skupno na teden. Angleška zveza rudarjev šteje okoli 800.000 članov, premoženje zveze in stavkarskega fonda znaša 30 milijonov kron. Celo, ako bi zveza vsakemu stavkujočemu članu izplačala na teden samo 10 šilingov (okoli 11 kron), bi znašalo to na teden vsoto okoli 8 in pol milijona kron. A v dragih življenjskih razmerah je življenje ob 30 šilingih na teden že umetnost. Upajmo, da se bodo premogovni baroni spametovali v zadnji uri ter tako preprečili velikanško socialno bedo.

Prometna zveza.

Odbor ljubljanske skupine je odstopil in je centrala naprošena, da pripravi za dan 10. marca t. l. zvečer v Rokodelskem domu izvanreden občni zbor. Članarino za tekoči mesec poberejo odstopivši voljeni odborniki. Člani se opozorijo, da bodo pri poravnanju prispevkov, točni, da bode mogoče podati novemu odboru jasn računski zaključek.

Umrli so: Matija Weissenberger v Welsu; Ivan Schweiger, Mürzzuschlag; Kristijan Akerman, Gornji Plank; Josip Hubaček, Fran Daber, Dunaj in Terezija Medved, Zatičina. Torej 7 smrtnih slučajev po 5 vinarjev s članarino vred, skupaj 1 K 5 vin.

Delavsko gibanje.

Društvo »Abstinenc« naznanja delavskim društvom in strokovnim organizacijam, da je njega odbornik Lavoslav Puhar, pripravljen prirediti vsako nedeljo in praznik protialkoholna predavanja, pojasnjena s skioptičnimi slikami. Kdor bi želel tako predavanje prirediti, naj

se obrne naravnost na naslov: Lavoslav Puhar, linotipist, Ljubljana.

Kako vpoštevajo soc. demokrati delavski stan.

Dunajska občina je kupila neki rudnik; pri kupčiji je baje mešetaril neki Müller, ki je pomožni pisar. Nad tem se zgraža »Arbeiter Zeitung« in piše: »Pisarniški pomožni delavec, ki je v porabi na račun cestne železnice kot posredovalec pri milijonski kupčiji občine, kot pravi in vspešni posredovalec. Kaj takega še ni bilo in nadkriljuje daleč vse, kar se je do sedaj zvedelo o občinski upravi.« — Toraj po mnenju »Arbeiter Zeitung« je za bolja posredovanja sposoben le kapitalist ali židovski advokat. Kako more spraviti v soglasje tako pisavo in zaničevanje delavstva list, ki hoče zastopati koristi delavcev in nosi celo ime delavskega glasila. Iz takih izbruhov se vidi, da je soc. demokraciji delavec pravzaprav »luft«. Bo treba pač velikih očal, da bodo nekateri mogli videti resnico.

Migljaj našim bravcem

naj bi bilo sledeče pismo, ki ga je pisal Njegova visokost **Jožef knez Rohan** iz Schottwien: »Presenetljivo učinkovanje **Elza-fluida** presega resnično vse pričakovanje in objaviti morete, da so meni in mojim znancom **Fellerjev Elza-fluid** in **Elza-kroglice** prav izvrstno služile pri raznovrstnih boleznih, kakor pri glavni in zobobolu, bodanju, trganju, pri bolečinah v križu, kašlju, žlednih boleznih, slabostih itd., zlasti pa krepi **Elza-fluid** pri oslabelem vidu oči. Zato kar najtopleje priporočam to zdravilo, ki naj ga ne pogrešajo v nobeni hiši.« Naši bravci, ki bi hoteli poizkusiti ta preparat (to zdravilo, morejo dobiti Fellerjev fluid v z. zn. »Elsa« za 5 K franko, ako pišejo naravnost na **E. V. Feller**, dvorni lekarnar v **Stubici**, Elza-trg 264 na Hrvaškem.

Idrijski socialni demokrati v pravi luči.

Kadar jo voditelji naših soc. demokratov zafurajo, takrat so rudarji naše stranke dobri, da jih iz zagate izvlečejo. Ravno kar so se združili, da bi zopet nazaj dobili žito in drva in če se to res doseže, bodo pa psovali naše rudarje in se bahali v svojih listih, da edino le soc. demokracija ima sočutje do delavca, klerikalci so stavkokazi in nasprotniki. Glej »Zarjo«, 13. decembra 1911, ki trdi, da se je pod rdečo zastavo izvojeval boj za zvišano plačo, a klerikalci so takrat le nagajali. Vsakdo ve, da so takrat voditelji soc. demokratov s svojim hujskanjem prignali tako daleč, da je rudar sklenil stavko. Tega so se ustrašili, ker so znali, kak nepovoljen sad bi iz tega nastal ter se poldrugo uro pred začetkom stavke izrekli, da ni denarja v centralni blagajni, naj se štrajk odpove. In tekali so po mestu in okolici rudarje klicati naj gredo na delo. Oni, ki jih je do tega pripravil, je na glas jokali po ulici, češ naj bodo sedaj oni res odpuščeni od dela, kateri danes izostanejo, pa me zapode iz Idrije in kaj bo z mojo obilno družino? Zato so drugi dan šli v grad prositi, naj se ne kaznuje rudarja, ki ni prišel na delo in z enako prošnjo so se podali na Dunaj! Tako so jo takrat podelali soc. demokrati in sedaj se ustijo, češ, edino me smo dosegli. Kaj so takrat naši rudarji delali? Imeli so shode, na katerih se je zgodovinsko dokazalo, da s štrajkom ne bomo nič dosegli. Kako so prav imeli, kaže sklep soc. demokratske večine, ki je 29. decembra 1911 v Parizu sklenila, da se stavkujočih železničarjev ne sprejme več v službo in delavski minister Augagner je pristavil, da se ne sme trpeti, da bi državni uslužbenci delo ustavili. Mala Idrija naj bi klubovala celi državi? Sklenilo se je pa, prositi 30 krajecev zvišane plače in isti predlog je stavil rudar Leopold Lapajne. Pozneje šele so se te vsote prijeli soc. demokra-

in sosed. Ker niso prijazni opomini nič izdali, se je razlila včasih na njeno glavo iz neznanih višav mrzla tekočina, drugič je našla, ko je prišla domov, vrata z dolgimi žebli zabita, tretjič je padla v temi čez poleno pred pragom, ki je bilo, kdo ve, od koga nastavljeno in tako je šla naprej, dokler se ni odločila zapustiti svojega stanovanja. Take odhodnice, gospod, še ni imel nikdo nikjer in nikoli. Ko je nesla zadnjo cunjo iz hiše, so visele iz oknov na dvorišče zastave iz papirja ali tudi rdečih in modrih predpasnikov. Bele robce so vihte roke nevidnih oseb. Iz Čofove kuhinje, ki je bila na stečaj odprta, pa se je zaslislal »Radeckimarš«. Proizvajal ga je na harmonikah papa Čof, njegovi sinovi so ga pa spremljevali na kuhinjsko orodje. Branjevka je bila rdeča kot rak in morala je pljuniti pred kuhinjo, drugače bi jo zadela kap. Potem,« je nadaljeval Circele, toda poslušal ga že nisem več, ker so se mi oči že navadile teme in sem občudoval sobo. Stene so bile pokrite z originalnimi risbami s svinčnikom, ogljem ali rdečo opeko. Na zahodni strani je bila velika slika, ki je predstavljala boj med modernimi Amaconkami z dolgimi nosovi in kočaštami lasmi. Vse slike pa so bile deloma pokrite s solitarjem, skozi katere so se svetile ka-

kor steklo, pajčevine so jih na drugih krajih pokrivalo kot zastori in cele kepe bacilov jetike, kuge in lakote so viseli med posameznimi umetninami.

»Kje je vendar mestno higijenično nadzorstvo?« sem vzkliknil v prvem iznenadenju, toda Cicerle me je potolažil, češ, komisija je kar na pragu obstala, ker jim je tako zadehtelo iz veže in potrdila vsa stanovanja. Že sem se hotel podati počasi naprej, toda predno sem se prav zavedel, sem že prevzel stanovanje, ker mojemu novemu gospodarju bi ne utekel nihče.

In tako sem tu. Čeravno ima soba nekatere prednosti, na primer, da mi ure ni potreba, ker po življenju in kriku v hiši vam lahko vsako minuto povem pravi srednjeevropski čas. Tudi nekateri dnevi v tednu so mirkatno označeni na obrazih mojih sosedov, v nedeljo pijano smehljajoči ali jokajoči, v ponedeljek pa mačkasto kisli. Kljub temu sem se vendar odločil za velikodušen korak. V sobotnih številkah dnevnikov sem anonciral: Meblirana soba se odda za **stoj** v Piškurjevih ulicah št. 9, vrata 4.

V nedeljo zjutraj sem sedel na svojem kovčegu in čakal prosilcev, izmed katerih sem si hotel izbrati svojega naslednika. Kmalu nek-

do potrka in polizana glava mladega človeka se prikaže in vpraša, če je prav prišel. Nekaj časa se ogleduje okoli, nato pa naenkrat začne s silno hitrico:

»Ka-a-a-j, taka roparska jama za civiliziranca, take sobe bi ne nobeden Culukafer ne maral za smetišče, z njo v primeri je dihurjev brlog blagodišeč raj. Vsaka krava bi do rog zarudela, če bi ji predlagali, naj tu spi. Ste se hoteli pač malo ponorčevati iz ljudij, pa ste nalezli ravno pravega. Še danes vas bom tožil radi razžaljenja časti, vi ... »

Naprej ni mogel govoriti, ker z imenitnim prijemom sem ga vrgel skozi zaprta vrata.

Nisem se še popolnoma oddahnil, ko vstopi drug kandidat, na prvi pogled velik pretkanec. Z zapletenimi povestmi in zavratnimi vprašanji je hotel po vsi sili izvleči iz mene kakšno kupčijo hočem napraviti s svojim čudnim inseratom, da bi potem sam na isti način goljufal. Toda, ko je po mojih preprostih odgovorih spoznal, da ne mislim na goljufijo, se je zelo zjezil in predno sem se zmisli, mi je oteklo levo lice in okoli ušes zabrenčalo pet rojev čebel, tako, da sem skoro preslišal besede »nora reva«, ki se je z njimi poslovil.

Začel sem premišljevati, kako resnično uči

Imate li bolečine?

Revmatiške, trganje, glavobol, zobobol? Ali ste si jih nakopali na prepihu vsled prehlajenja? Poskusite vendar bol lajšajoči, zdravilni, krepilni Fellerjev fluid z znamko „Elsafluid“. Ta je res dober. To ni samo reklama! Dvanajstotnica za poskušnjo 5 K franko. Izdeluje lekarnar Feller v Stubici, Elsatrg 264 (Hrvatsko).

ti. Naši rudarji so naprosili dr. Šusteršiča, da je po precej trdem boju to res izvojeval, ko je z veljavo svojega kluba toliko časa pritiskal na ministrstvo, da se je udalo. Soc. demokratični voditelji so jo takrat zafurili daleč pod cesto, in spravil je voz na pravo pot brez škode, edino le dr. Šusteršič in njegov klub.

Leta 1907. je na prošnjo naših rudarjev deloval poslanec Gostinčar. Ko se je zvedelo, da nekaj zboljšanja zna priti, je naglo Kristan sklical sodruge, grmel, kako po pasje skrbi država za svojega delavca, naj se upre zoper njo, ako mu ne zviša plače. Nabirajo naj se kronce, da bomo za štrajk pripravljeni, ko je došlo zboljšanje se pa kronce niso dale nazaj onim, ki so jih zložili, temveč porabile za demokratični tiskovni sklad, bahalo se je pa, vidite, kako se nas boje. Samo zarožljali smo, pa so se omehčali. Delavec pojdi v organizacijo, pa boš komandiral. — In vendar vsak ve, da so se še le takrat zganili soc. demokrati, ko so zapazili, da bode delovanje naših nekaj vspeha imelo.

Sedaj se hoče žito in drva ohraniti, katera so zopet voditelji naše soc. demokracije rudarju odvzeli. Na znanem shodu, kjer naj bi se rudar izrazil ali hoče vso plačo le v denarju ali tudi v naturalijah, še ni ti do sklepa ni prišlo. Soc. dem. govornik je predlagal: žito naj se odpravi, nekaj godrnjanja med poslušalci se je slišalo, da niso s tem zadovoljni. Sprevideli so, mi prepademo z nasvetom, zato ni prišlo do glasovanja; rudar sam ni smel skupno očitno se izreči za žito in drva. Ko je pozneje uradnik iz Dunaja vprašal, kaj se je sklenilo, se mu je odgovorilo: sklenilo se ni nič, ker ni bilo nobene glasovanja, ne sklepanja, temveč le od vsake stranke je eden govoril. Le katoliška stranka je za žito in drva, liberalna in soc. demokratska pa le za plačo v denarju. In res so na novo vsprejeli žito in drva odvzeli. Voditelji soc. demokratov pa niso mirovali, temveč zahtevali na svojih shodih le denar in zabavljali čez žito. Jim je bilo že tako ukazano od stranke iz Dunaja. Drugače si pač ne moremo razlagati postopanja našega župana in voditelja demokratov, če še celo pri enketi zoper draginjo ne sprevidi, da delavec, ki dobi žito in drva zastonj, ne pozna, kaj je draginja pri najbolj potrebnih živilih in vpricho vladnega zastopnika pobija predlog našega zastopnika, naj se žito in drva dajo vsem rudarjem zastonj. Sedaj pa menda pri »združeni delavski organizaciji« deluje na to, naj bi žito ostalo. To je seve možato prepričanje. Ko bi rudar res se strinjal samo za delavske stvari, bi pričakovali kaj vspeha. A voditelji soc. demokratov ne smejo delati, da bo delavec zadovoljen, ker potem jim bo hrbet obrnil in od česa naj potem oni žive. Njim se gre za to, da je delavec nezadovoljen in v neki obupni nadi, da bode kdaj bolje, plačuje doneske v organizacijo in glasuje pri volitvah. Glej soc. demokrate na Nemškem, saj so bili proti vsaki postavi, ki bi bila v blagor nižjim slojem; oglej si jih na Francoskem, obljubovali so milijone delavcem, če bodo samostane odpravili in prodali. Prodali so res, a od obljubljenih 1000 milijonov ni delavec dobil niti vinarja, pač pa sleparji pri komisijah.

Ganglijada.

Redkokdaj kak članek tako v živo zadene, kakor se je zgodilo nedavno, ko so naši listi pri-

pregovor »dobrota je sirota«, ko vstopi mož brez klobuka s črnimi očali, sandale na bosih nogah, vrat ovit z volneno ruto, iz ušes in nosu pa mu gleda bombaž. Povpraša, kje imam sobo »zastonj«.

»Prosim, kar vstopite, na mestu ste,« odvrnem.

Ko je snel mož očala in si ogledal okoli, se je postavil v kot, da je imel hrbet zavarovan in je mirno začel: »Gospod, jaz sem abstinent in vegeterijanec, hranim si zdravje z vsemi dose-daj znanimi mehaničnimi, kemičnimi in električnimi sredstvi. Vi, gospod, pa ste me zvalili sem, da bi me udušili s smradom, zastrupili z bacili, oslepili s temo, — pa ne udam se! Jaz ali vi!«

Bliskoma potegne iz hlačnega žepa samokres in sproži. Le ta moja gibčnost, s katero sem skočil čez prag, mi je rešila življenje. Krog-lja mi je prodrila levo hlačnico in stegno, vendar sem v divjem diru dirjal iz nesrečnega kraja.

V tem trenutku sem že popolnoma zdrav, le sanj se bojim, ki me včasih prineso v bližino hiše miru in sprave. Če se mi bo kaj takega še trikrat sanjalo, bom popolnoma siv v najlepših letih.

nesli dr. Peganovo izjavo o Kobalovi kleti in dr. Lampetovo opazko o liberalnih uradnikih, podobnih napihnjenemu mehuru. V Idriji se je vse smejalo in pritrjevalo odkritosrčnim in resničnim besedam, češ, sedaj so jih pa pošteno po zobeh lopnili! In prav je tako! Preteklo nedeljo pa smo imeli zopet svojo zabavo, ko smo čitali dosloven Ganglov govor. Preveč bi porabili prostora, ako bi hoteli vse budalosti kritikovati, ki jih kar mrgoli v tej govoranci; nam se le čudno zdi, kako je mogoče v deželni zbornici pred poslanci cele Kranjske tako otročje govoriti. Evo nekaj primer. Gangl pravi, da Idrija 70.000 K na leto deželi plačuje, ne da bi kaj od nje imela. To trditev je Gangl od nas pobral, kajti ravno »Slovenec« je svoj čas vedno liberalni deželnozborski večini to očital, ki je imela z dr. Tavčarjem na čelu v mestu Idriji najzvestejšo oporo, pa ni za mesto niti mezinca dvignila. Danes pa pričakujejo naši liberalci, naj jim S. L. S. streže v zahvalo, ker ji Idrija leto za letom v obraz pljuje. In kljub temu naša stranka res za Idrijo dela; zavzela se je za poddržavljenje realke, poddržavljenje ceste Kalce-Idrija in bo izgotovila cesto po Kanomlju, ki bo tudi največ Idriji koristila. In da hodijo liberalci in socialni demokratje, kadar se tiče kakšne beračije, le okoli naših mož, ne okoli Gangla; je tudi znano, kakor je tudi res, da jim naši zaupniki v svoji nezaslišani vljudnosti, kolikor je le mogoče, postrežejo, mesto da bi jih pred vrata postavili. Druga trditev o realčni telovadnici j še bolj neumna. Gangl je gotovo velik šolnik in vedeti bi moral, da je po šolskem zakonu prepovedano rabiti šolske prostore za druge namene kakor za šolski pouk. Ako je torej telovadba prepovedana, je to zakonito pravilno, velja za vso Kranjsko, za Orle in Sokole, in opazke o delavskih žuljih in sinovih so navadna oslarija. Na vrsto je prišel tudi gerent, ki liberalcem najbolj v želodcu leži, ker jim deželni odbor ni mogel splesti boljše leskovke kakor je bilo gerentstvo. O tem ne izgubljam besedi, samo obžalovati moramo, da nismo svoj čas priobčili zanimivih podatkov o razmerah, ki jih je gerentstvo razkrilo; zgodi se pa lahko, da to napako še o priliki popravimo. — Trditev da se je v hiši št. 509 nameraval napraviti splošni ljudski dom je — milo rečeno — neresnična in neizvedljiva. Liberalci sami so v privatni družbi namigavali, da je to le pretveza, s katero bi si radi na občinske stroške čitalnico in knjižnico nabavili, zato o tem nobene besede več. — Še večja brezmisel je trditev, da je deželni odbor tri dacarje odslovil. Kako je bilo z zakupom preje in kako je sedaj, ve vse mesto; preje je bil zakup privaten in dacarji bi bili lahko vstopili v deželno službo, ako bi bili hoteli upogniti volji deželnega odbora. Ker se pa to ni zgodilo, tudi dežela ni obvezana zanje skrbeti, ker niso bili v njeni službi in ima dežela svojih zanesljivih ljudi dovolj. Dacarji so sami vedeli, da zasebni zakup ne bo trajal večne čase in je trditev, da jih dežela z družinami vred na cesto vrgla, trapasta. O Kobalovi kleti je pa dal najboljši odgovor Kobal sam in pa dr. Pegan, ki je Kobalovo pismo prebral. Vsak resnomisleči človek je rad pozdravil energijo, s katero je deželni odbor v zadevo posegel, želeli je le, da se tudi v bodoče tako dela, kajti ravno brezprimerni zanikernosti, brezbriznosti in nevednosti javnih organov se imamo zahvaliti, da je čez polovico stavb protipostavno zgrajenih, ker sta deželna vlada in deželni odbor pustila, da se je delalo kakor se je ljudem ljubilo. O Kobalovi kleti bi ne bilo polovico toliko besedi, ako bi zabavljanje ne bilo na skrivnem podpiralo naše liberalno uradništvo. — Nespametno je tudi zabavljati proti cesti Kalc-Idrija, češ, češ, da je bila pod upravo cestnega odbora boljša kakor je sedaj. Mi samo to povemo: cestni odbor se je za Zalo tako imenitno brigal, da še tega niso vedeli, katere škarpe jim je podjetnik popravil in koliko je zanje dobil. Navskrižja je bilo pri obračunu okroglih 63.000 K, zato pa le po tihem bodite! Erar res ni dve leti posebno dobro za cesto skrbel, ker še ni bila formalno prevzeta, zato bo pa letos zanj 180.000 K žrtvoval in na 18 krajih cesto razširil in škarpe uredil. — Opazka o poštnih zvezah in naših grabljah je enako otročja. Ako bi se poštne zveze tako poceni delale, kakor se delajo Ganglнови verzi, bi jo že zdavnaj celo v Čekovnik imeli in ako bi se dale grablje tako lahko preložiti, kakor preklada Gangl litre vina, bi jih tudi že davno več ne imeli; ker pa tako delo stotisoče stane, katerih seveda Gangl ne bo plačal, gre pa bolj počasi. Mi smo deželni pisarni hvaležni, ako se zavzame za telefon, poštno zvezo Logatec—Sv. Lucija in za grablje, toda poročilo naj bo stvarno in

od strokovnjaka z resnimi podatki oporto in sestavljeno, da bo na Dunaju pri poklicanih krogih napravilo dober vtis, ne pa vzbudilo zadovoljen posmeh, kakršnega vzbujajo Ganglove govorance.

Občni zbor skupine J. S. Z.

Na Vrhniki se je vršil v nedeljo, dne 11. t. m. občni zbor skupine Jugoslovanske strokovne zveze, na katerem je govoril poslanec Gostinčar o pomenu in potrebi delavske organizacije.

Na bohinjski progi.

Prav od zanesljive strani smo zvedeli, da se je o dotičnem delovodji, katerega je »N. M.« nekoliko posvarila, neki dopis skrpucal, ki ga je Jugoslovanski Železničar prinesel. V tem dopisu je toliko laži, kolikor je besedi. Dopisnik piše, da je samo laž in obrekovanje, kar je »Naša Moč« o njem poročala. Mi ga vprašamo, ali on pozna kakega delovodjo pri državni železnici, da bi bilo v štirih mesecih 19 delavcev pri njem delo popustilo, kakor jih je ravno pri njem. Sedaj pa tarna in jadikuje, češ, drugi delovodje lahko delajo, ker imajo stare delavce in vedno dosti, jaz jih imam pa polovico premalo. Roke na srce, pa premisli, kdo je tega kriv, da so šli stran in kaj so govorili, ko so šli. Še celo osel je rekel, enkrat ste me bosega na led speljali, pa sedaj me ne boste več. Dragi čitatelji, tukaj je dokaz, kdo laže, on ali »Naša Moč«. Zato ga pa vprašamo, kaj je njemu dotični železničar naredil hudega, ker ga imenuje s »ta črni hudič«. Če so pa »ta črni« res tako grdi, zakaj pa ravno v »ta črnega« hiši stanuješ. Nadalje pa še g. prožnega mojstra pozivlja, da bo z delavcem bolj oestro postopal. Delavci, tukaj imate očitni dokaz, kako prijatelji so Jugoslovani. Prožnega mojstra pa prosimo, ker vemo, da je večji delavski prijatelj kakor pa delovodja, da bi se te razmere nekoliko predrugačile, ako hoče, da ne bo nekega lepega dne delovodja res sam ostal. Naposled pa še piše, kako da on vestno svojo službo opravlja. Pa kje? Na to mu pa za enkrat še ne odgovorim, ako prav imam že prav dosti gradiva. Ako ga bodo pa še kaj prsti srbeli, zna pa tukaj odgovor dobiti. Nekdo je pa rekel. On je za šibo preštar, za besedo pa še premlad, in ta bo tudi najbrž resnična.

Iz Kranja.

Postajenačelnik Kokalj se je zaletel v »Slovenskem Narodu« v Vaclava Hlebceta. Res je to, da je agitacija vsakemu prosta; zapomni si pa naj postajenačelnik, da med državnim in privatnim uslužbencem je pa precej velik razloček. Naj le postajenačelnik vživa spoštovanje med svojimi poduradniki in delavci, saj to bi bilo res lepo, še bolj pa potrebno. Toda, kakor se v marsičem, tako se tudi v tem oziru načelnik bridko vara. Naj le gre poslušat zvečer, ko se vračajo delavci s postaje proti domu in se bo lahko sam prepričal, kakšno spoštovanje uživa. Na ta način se lahko načelnik prepriča, da pokloni in spoštovanje od podložnih je večinoma le navidezno in prisiljeno, posebno od časa, ko je oblekla »Jamnica« načelnikove hlače, kakor je »Dan« poročal svoje dni. Za sedaj odložimo pero, v katerem tiči še marsikaka skrivnost; vzeli bomo zopet našo metlo v roke, da bomo ž njo pometali, če bo še treba.

?Kateri

kavini pridelek naj kupim?
Izbira je v resnici težka, —
kajti toliko ponudb človeka
naravnost zbega!

Kaj rabite Vi, gospa soseda? —
Jaz? — Jaz sem in bom ostala pri
preizkušenem

pravem : Franekovem : pridačku za kavo
s kavinim mlinčkom;

od tega zadostuje : manjša : množina;
on povzroči najlepši, zlatorujavi, čisti
zvretek, toraj močno, slastno kavo!

**Najboljša, najsigurnejša
prilika za štedenje!**

Denarni promet
I. 1910 čez 83 milijonov K.
Stanje vlog čez 21 milijonov K.
Lastna glavica
■ K 503.575.98. ■

Ljudska
posojilnica

registr. zadruga z neomenjeno zavezo
Miklošičeva cesta 8
pritličje v lastni hiši nasproti
hotela „Union“ za franč. cerkvijo
prejema

hranilne vloge

vsak delavnik od 8. ure zjutraj do 1 ure
pop. terjih obrestuje **4 1/2 %** brez
po kakega odbitka,
tako da prejme vložnik od vsakih
100 kron čistih 4.50 na leto.
Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da
bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po
pošti so poštno-hranilnične položnice na razpolago.

Fran Povše, komercialni svetnik, vodja, gra-
ščak, drž. in dež. posl. predsednik; **Josip Šiška**,
stolni kanonik, podpred.; **Od borniki: Anton**
Belec, posest., podj. in trg. v št. Vidu n. Lj.; **Dr.**
Josip Dermastia; **Anton Kobi**, pos. in trg., Breg
pri Borovni; **Karol Kauschegg**, velepos. v Ljub-
ljani; **Matija Kolar**, stolni dekan v Ljubljani;
Ivan Kregar, svetnik trg. in obrt. zbor. in hišni
posest. v Ljubljani; **Fran Leskovic**, hišni posest.
in blag. „Ljudske posojil.“; **Ivan Pollak ml.**, tov.;
Karol Pollak, tovarnar in posestnik v Ljubljani;
Gregor Šlibar, župnik v Rudniku.

Priporočajte povsod „Našo Moč“!

Potniki v Ameriko
Kateri želijo dobro, po ceni in
zanesljivo potovati naj se obrnejo
na **Simona Šmetetka**
v Ljubljani Kolodvorske ulice 20.
Vsakovrstna Pojasnila dajo se brezplačno.

Priporočamo domačo trgovino z oblekami

Maček & Komp.

Franca Josipa cesta št. 3.
Založniki c. kr. priv. južne železnice.
Solidna postrežba! Znižane cene!

Bogata zaloga ženskih ročnih del in
zraven spadajočih potrebščin.

F. Meršol, LJUBLJANA
Mestni trg št. 18.
Trgovina z modnim in drobnim blagom.
Velika izber vezenin, čipk, rokavic, nogavic,
otroške obleke in perila, pasov, predpasnikov,
žepnih robcev, ovratnikov, zavratnic, volne,
bombaža, sukanca itd.

Predtiskanje in vezenje monogramov
in vsakovrstnih drugih risb.

ANT. BAJEC, Ljubljana

cvetlični salon p. Tranč 2, vrtinarija Tržaška c. 34
izdeluje šopke, vence, trakove z napisi. To-
varniška zaloga vencev, prepariranih in
umetnih rastlin in cvetlic.
Zunanja naročila z obratno pošto. Brzjavlj.: Bajec, Ljubljana

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernova ulica 9
priporočata svojo največjo zalogo
izgotovljenih oblek za gospode, dečke
in otroke.
Novosti v konfekciji za dame.

I. VECCHIET

urar in draguljar, Ljubljana
Šelenburgova ulica 7, nasproti glavne
pošte.

Sprejema popravila, izvršuje zlatarska dela
po naročilu. Kupuje ali zamenja z novimi
predmeti staro zlato in srebro, brilante, dija-
mante in druge bisere. — Zaloga precizij-
skih žepnih ur. — Postrežba točna in solidna.

**Dežnike in
solnčnike**
domačega izdelka

najboljše kakovosti, pri-
poročata po najnižji ceni
slavnemu občinstvu

Josip V. dmar, tovarna dežnikov, Ljubljana Pred škof jo št. 19.
— Stari trg št. 4. — Prešernova ulica št. 4.
Popravila se izvršujejo točno in ceno.

Iv. Buggenig

sodarski mojster
Ljubljana, Cesta
na Rudolfovo že-
leznico št. 5.
Priporočata svojo veliko sodov. Prevzema tudi vsa v
zalogo vsakovrstnih njegov stroko spada-
joča dela po najnižjih cenah. Solidno delo. Točna postrežba.

Ivan Jax in sin v Ljubljani,
Dunajska cesta 17

priporočata svojo bogato zalogo raznovrstnih

**voznih koles in
šivalnih strojev**

za rodbino in obrt.

A. Lukič

Slovenska
konfekcijska trgovina
za gospode, dame, dečke, deklice.
Ljubljana
Pred škofijo 19

Lekarna „Pri Kroni“ Mr. Ph. A. Bohinc
Ljubljana, Rimska cesta št. 24.

Priporočajo se sledeča zdravila:
Balzam proti žilodčnim bolečinam, steklenica 20 v.
Kapljice za želodec, izvrstno, krepljivo in siast do jedi pospe-
šujoče sredstvo, steklenica 40 v.
Kapljice zoper žilodčni krč, steklenica 50 v.
Posipalni prašek, proti ognjivanju otrok in proti potenju nog,
škatljica 50 v.
Ribe olje, steklenica 1 krono in 2 kroni.
Salicilni kolodij, za odstranitev kurjih oces in trde kože, ste-
klenica 70 v.
„Sladin“ za otroke škatljica 50 v.
Tinktura za želodec, odvajalno in želodec krepljivo sredstvo
steklenica 20 v.
Trpotčev sok, izvrstni pripomoček proti kašlju, stekl. 1 krono.
Železnato vino, steklenica 3 kroni 60 v. in 4 krono 80 v.

A. Žibert, Ljubljana

Prešernova ulica

:: priporočata svojo ::

veliko zalogo čevljev

:: domačega izdelka ::

**Agitirajte za naše časopise, po-
sebno za del. list „Našo Moč“.**

Pozor slovenska delavska društva!

Kupujte svoje potrebščine pri znani in pri-
poročljivi domači manufakturni trgovini

JANKO ČEŠNIK

(Pri Češniku) LJUBLJANA

Lingarjeva ulica - Stritarjeva ulica

v kateri dobite vedno v veliki izbi-
ri novejša blaga za ženske in moška oblačila.

Postrežba poštena in zanesljiva.

Edina in najkrajša črta v Ameriko!

Samo 6 dni!

**Havre
New-York**

francoska prekmorska družba

Veljavne vožne liste (Sifkarte) za francosko linijo čez Havre,
ter liste za povratek iz Amerike v domovino in brezplačna
pojasnila, daje samo **ED. ŠMARD**

oblastveno potrjena potovalna pisarna v Ljubljani, Dunajska
cesta št. 18 v novi hiši „Kmetke posojilnice“ nasproti gostilne
pri „Figovcu“.

**Spominjajte se pri vseh prireditvah,
pri vseh veselih in žalostnih dogod-
kih „Slovenske Straže!“**

TEOD. KORN

pokrivač streh in klepar, vpeljač strelododov ter instalat-
er vodovodov, LJUBLJANA, POLJANSKA CESTA 8.

Priporočata se za izvrševanje vsakršnih kleparskih del ter pokrivanje
streh z angleškimi, francoskimi in tuzemskimi škrljem z asbest-ce-
mentnim škrljem (Eternit) patent Hatschek z izbočno in ploščnato
opeko, lesno-cementno in strešno opeko. Vsa stavbinska in galar-
terijska kleparska dela v priznani solidni izvršitvi.